

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

STATNETT SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 23.10.2023

Vår ref.: 201915027-14 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Godkjenning av metode for en markedsbasert prosess for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder etter EB artikkel 41 nr. 1

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) godkjenner Statnett SF (Statnett) sitt forslag til metode for en markedsbasert prosess for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder i den nordiske kapasitetsberegningsregionen.

Metoden er utformet som følge av krav i forordning (EU) 2017/2195 av 23. november 2017 om retningslinjer for balansering av elektrisk kraft (EB) artikkel 41 nr. 1.

1. Beskrivelse av saken

1.1. Bakgrunn

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1¹. Forskriften fastsetter handelsregler for balanse tjenester, regler om kapasitetsfastsettelse for balanse kraft, balanseavregning og balanse markedet generelt. Retningslinjen legger til rette for at både forbrukerne og produsentene kan delta i balanse markedet, som skal fungere effektivt på tvers av landegrenser og budområder.

EB artikkel 41 nr. 1 åpner for at alle TSOer i en kapasitetsberegning region innen to år etter EBs ikrafttredelse, kan utarbeide et forslag til en metode for en markedsbasert tildelingsprosess for utvekslingskapasitet mellom budområder med henblikk på å utveksle balanse kapasitet eller dele reserver. Denne metoden skal gjelde for utveksling av balanse kapasitet eller deling av reserver med en kontraktsperiode på høyst én dag, og dersom kontraktsinngåelsen skjer høyst én uke før levering av balanse kapasiteten.

Den 18. august 2023² godkjente RME en metode om fastsettelse av kapasitetsberegning regioner etter forordning (EU) 2015/1222 av 24. juli 2015 om

¹ Forskrift av 20. desember 2006 nr. 1563 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft

² Vår referanse 201705443-14

retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering (CACM) artikkel 15. Denne metoden tilordnet de norske budområdegrensene til kapasitetsberegningsregionene CCR Nordic (den nordiske kapasitetsberegningsregionen) og CCR Hansa.

Den 9. november 2022 og den 22. august 2023 mottok RME forslag fra Statnett til en metode for en markedsbasert prosess for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder i den nordiske kapasitetsberegningsregionen etter EB artikkel 41 nr. 1. Forslaget er utarbeidet i fellesskap av TSOene i den nordiske kapasitetsberegningsregionen.

2. Regelverk som ligger til grunn for vedtaket

2.1. Forskrift om elektrisk kraft over landegrensene – EB

EB er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i Norge som forskrift i medhold av energiloven, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede mål med forskriften

Formålet med EB er ifølge artikkel 3 nr. 1 som følger:

- a. Fremme effektiv konkurranse, likebehandling og åpenhet i balansemarkedene,
- b. Forbedre effektiviteten ved balansering samt effektiviteten i europeiske og nasjonale balansemarkeder,
- c. Integre balansemarkeder, fremme mulighetene for å utveksle balansetjenester og samtidig bidra til driftssikkerheten,
- d. Bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnett for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i Unionen og samtidig legge til rette for at døgn-, intradag- og balansemarkedene fungerer effektivt og konsekvent,
- e. Sikre at kjøpet av balansetjenester er rettferdig, objektivt, åpent og markedsbasert, unngår urimelige hindringer for inntreden på markedet for nye aktører, fremmer likviditeten i balansemarkedene og samtidig forhindrer utilbørlig konkurransevridning på det indre markedet for elektrisk kraft,
- f. Tilrettelegge for deltakelse av laststyring, herunder aggregering av anlegg og energilagring, samtidig sikre at de konkurrerer med andre balansetjenester på like vilkår og om nødvendig opptrer uavhengig når de betjener ett enkelt forbruksanlegg,
- g. Lette deltakelsen for fornybare energikilder og støtte oppnåelsen av Den europeiske unions mål for utbredelse av produksjon av fornybar energi.

Krav om at Statnett gjennomfører høring av metodeforslaget

Før ferdigstilling av metodeforslaget skal Statnett legge dette ut på høring for aktuelle interessenter, inkl. berørte myndigheter, jf. EB artikkel 10 nr. 4.

Rammer for innholdet i metoden

Regelverket oppstiller klare rammer for innholdet i metoden som begrenser anledningen til å utøve skjønn ved utarbeidelse og godkjenning av metodeforslaget. Dette følger blant annet av EB artikkel 41, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1, som oppstiller følgende rammer:

1. Innen to år etter ikrafttreddelsen av denne forordningen kan alle TSO-er i en kapasitetsberegningregion utarbeide et forslag til en metode for en markedsbasert tildelingsprosess for utvekslingskapasitet mellom budområder med henblikk på å utveksle balansekapasitet eller dele reserver. Denne metoden skal gjelde for utveksling av balansekapasitet eller deling av reserver med en kontraktsperiode på høyst én dag, og dersom kontraktsinngåelsen skjer høyst én uke før leveringen av balansekapasiteten. Metoden skal omfatte:
 - a. meldingsprosessen for bruk av den markedsbaserte tildelingsprosessen,
 - b. en detaljert beskrivelse av hvordan man bestemmer den faktiske markedsverdien av utvekslingskapasitet mellom budområder med henblikk på å utveksle balansekapasitet eller dele reserver, samt den forventede markedsverdien av utvekslingskapasitet mellom budområder med henblikk på å utveksle energi, og eventuelt den faktiske markedsverdien av utvekslingskapasitet mellom budområder med henblikk på å utveksle energi og den forventede markedsverdien av utvekslingskapasitet mellom budområder med henblikk på å utveksle balansekapasitet eller dele reserver,
 - c. en detaljert beskrivelse av prissettingsmetoden, ordningen for bindende fastsatt kapasitet og delingen av flaskehalsinntekt for utvekslingskapasiteten mellom budområder som er tildelt bud på utveksling av balansekapasitet eller deling av reserver via den markedsbaserte tildelingsprosessen,
 - d. prosessen med å definere største volum av tildelt utvekslingskapasitet mellom budområder med henblikk på å utveksle balansekapasitet eller dele reserver i henhold til nr. 2.
2. Utvekslingskapasitet mellom budområder som tildeles ved en markedsbasert prosess, skal være begrenset til 10 % av tilgjengelig kapasitet for utvekslingen av energi fra det foregående relevante kalenderåret mellom de respektive budområdene eller, når det gjelder nye overføringsforbindelser, 10 % av samlet installert teknisk kapasitet i disse nye overføringsforbindelsene. Denne begrensningen med hensyn til volum vil ikke nødvendigvis gjelde dersom kontraktsinngåelsen skjer høyst to dager før leveringen av balansekapasiteten, eller for budområdegrensener som er knyttet sammen gjennom likestrømbaserte

overføringsforbindelser, fram til den samoptimerte tildelingsprosessen er harmonisert på unionsplan i henhold til artikkel 38 nr. 3.

3. Denne metoden skal baseres på en sammenligning av den faktiske markedsverdien av utvekslingskapasitet mellom budområder med henblikk på å utveksle balansekapasitet eller dele reserver og den forventede markedsverdien av utvekslingskapasitet mellom budområder med henblikk på å utveksle energi, eller på en sammenligning av den forventede markedsverdien av utvekslingskapasitet mellom budområder med henblikk på å utveksle balansekapasitet eller dele reserver, og den faktiske markedsverdien av utvekslingskapasitet mellom budområder med henblikk på å utveksle energi.
4. Prisfastsettelsesmetoden, ordningen for bindende fastsatt kapasitet og delingen av flaskehalsinntekt for utvekslingskapasitet mellom budområder som er tildelt med henblikk på å utveksle balansekapasitet eller dele reserver via den markedsbaserte tildelingsprosessen, skal sikre likebehandling med den utvekslingskapasiteten mellom budområder som er tildelt med henblikk på å utveksle energi.
5. Utvekslingskapasitet mellom budområder som er tildelt for å utveksle balansekapasitet eller dele reserver via den markedsbaserte tildelingsprosessen, skal brukes bare til utveksling av balansekapasitet eller deling av reserver og tilhørende utveksling av balanseenergi.

Godkjenning

Forslag til metode for en markedsbasert prosess for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder i den nordiske kapasitetsberegningssregionen etter EB artikkel 41 nr. 1, skal vurderes av RME for eventuell godkjenning. I den forbindelse skal RME koordinere sin vurdering av forslaget med alle relevante reguleringsmyndigheter i den nordiske kapasitetsberegningssregionen, jf. EB artikkel 5 nr. 1, jf. artikkel 4 nr. 1, jf. artikkel 5 nr. 3 bokstav h, jf. nr. 6.

2.2. Energiloven

Etter energiloven § 6-1 fjerde ledd skal RME ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne metoder for å fastsette vilkår om system- og balansetjenester, den systemansvarliges kapasitetstildeling og håndtering av flaskehals i overføringsnett, samt utøvelsen av systemansvaret.

3. Begrunnelse for vedtaket

3.1. De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME innenfor fristen i tråd med de krav som følger av EB.

RME har koordinert innholdet i sitt vedtak med de andre berørte reguleringsmyndighetene i den nordiske kapasitetsberegningssregionen.

3.2. Vurdering av metodeforslaget

RME vurderer at Statnetts forslag til metode for en markedsbasert prosess for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder i den nordiske kapasitetsberegningsregionen, oppfyller kravene fastsatt i EB artikkel 41, som gjengitt i vedtaket pkt. 2.1.

Etter vår vurdering bidrar forslaget etter EB artikkel 41 nr. 1 også til å oppfylle de overordnede formålene fastsatt i EB artikkel 3, også dette som gjengitt i vedtaket pkt. 2.1. Vi vurderer særlig at forslaget bidrar til å fremme effektiv konkurranse, bedre effektiviteten i balansemarkedene i Norge og i Norden, og til å integrere balansemarkeder, fremme mulighetene for å utveksle balansetjenester og samtidig bidra til driftssikkerheten, jf. EB artikkel 3 nr. 1 bokstav a, b og c. Grunnlaget for vurderingen er at forslaget tilrettelegger for etablering av felles markeder for utveksling av frekvensgjenoppsettingsreserver innenfor området av den nordiske kapasitetsberegningsregionen, som er avhengig av en prosess for å tildele utvekslingskapasitet mellom budområder.

3.3. Vedtak

RME godkjenner Statnetts forslag til metode for en markedsbasert prosess for tildeling av utvekslingskapasitet mellom budområder i henhold til energiloven § 6-1 fjerde ledd bokstav b, jf. a, jf. EB artikkel 5 nr. 1, jf. nr. 3 bokstav h, jf. artikkel 41 nr. 1, jf. artikkel 5 nr. 6, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd, med det innhold som fremgår av vedtaket vedlegg I.

Statnett plikter så snart som mulig og senest fra og med den 23. april 2024 å anvende metoden som systemansvarlig og TSO.

4. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Stian Henriksen
Seniorrådgiver

Godkjent av Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATNETT SF

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda, men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">- skrive hvilket vedtak du klager på- skrive hvilket resultat du ønsker- opplyse om du klager innenfor fristen- undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.

Sakskostnader

Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.